

Conjunctuurenquête Nederland (COEN) resultaten gemeente Breda

4de kwartaal 2009

Over COEN:

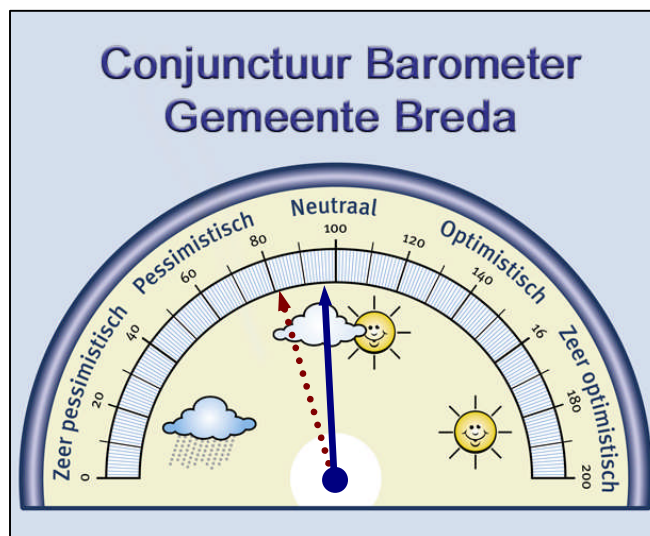
De Conjunctuurenquête Nederland (COEN) is het gezamenlijke conjunctuuronderzoek van VNO-NCW, MKB Nederland samen met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), de Kamers van Koophandel en het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid (EIB). Dit onderzoek brengt vier keer per jaar de belangrijkste ontwikkelingen en verwachtingen van het Nederlandse bedrijfsleven in kaart, uitgesplitst naar regio en bedrijfstak. Daarbij wordt in de analyse en de vraagstelling ingespeeld op actuele ontwikkelingen. Door de intensieve samenwerking van de partijen aan het conjunctuuronderzoek, dalen de administratieve lasten in verband met deze conjunctuurenquêtes met 25%, terwijl de kwaliteit van de statistiek verbetert en de onderzoekskosten dalen. De enquête is gebaseerd op kwalitatieve verwachtingen van ondernemingen en geeft daarom meer een stemmingsbeeld van ondernemingen over de huidige en toekomstige gang van zaken dan een kwantitatief beeld over die gang van zaken.

In het tweede kwartaal hebben 151 Bredase ondernemers deelgenomen aan dit onderzoek. Sectorale resultaten zijn niet beschikbaar op het niveau van de gemeente Breda. Op www.zuidwestnederlandincijfers.nl kunnen de COEN-resultaten van Zuidwest-Nederland (incl. West-Brabant en Zeeland) worden gedownload. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan sectoren.

1. Algemeen beeld

Economische Barometer Breda blijft stijgen

De Conjunctuur Barometer Breda is in het 4de kwartaal van 2009 verder gestegen. De barometer is gebaseerd op de verwachtingen voor de indicatoren omzet, export, orderontvangst en werkgelegenheid. In het 1ste kwartaal van 2009 had de barometer (schaal van 0-200) een waarde van 44 punten, in het 2de kwartaal van 58 punten, in het 3de kwartaal van 81 punten en in het 4de kwartaal stijgt deze verder naar 96 punten.

Betere verwachtingen omzet en export, krimp werkgelegenheid gaat door

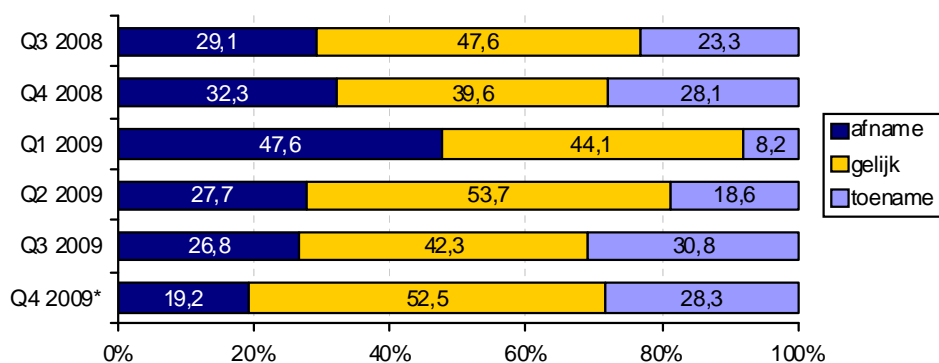
De stijging van de barometer is vooral toe te schrijven aan de verbeterde verwachtingen met betrekking tot de omzet en export. Bij beide indicatoren is het aandeel bedrijven dat een toename verwacht inmiddels groter dan het aandeel met een daling. Ten aanzien van de ontwikkeling van de personeelssterkte zijn de verwachtingen minder gunstig. Wel zijn de Bredase ondernemers ook hier minder negatief dan gemiddeld in West-Brabant. De barometer stand blijft onder de 100, echter bevindt zich nu wel in de zone 'Neutraal'. De Bredase bedrijven zijn iets positiever dan hun collega's in West-Brabant (83) en heel Nederland (92).

2. Resultaten gemeente Breda

Lichte verbetering omzetresultaat

De economie van Breda kruipt langzaam uit het dal. In het eerste kwartaal van 2009 registreerde bijna de helft van alle bedrijven een daling van de omzet, in het 3de kwartaal daalde de omzet nog 'maar' bij zo'n 27% van de bedrijven. Ongeveer 42% meldt een gelijk gebleven omzet en 31% heeft de omzet zien toenemen. Ten opzichte van het 2de kwartaal zien we vooral meer bedrijven met een groeiende omzet (van 18,6% naar 30,8%). Voor het eerst sinds de eerste COEN-meting (3de kwartaal 2008) is de groep met een groeiende omzet groter dan de groep met een dalende omzet. De Bredase ondernemers doen het bovendien beter dan gemiddeld in Nederland. Op nationaal niveau heeft 18% van de bedrijven de omzet zien toenemen, 38% realiseerde een afname.

Gerealiseerd omzetontwikkeling bedrijfsleven in Breda per kwartaal

* uitgesproken verwachting van ondernemers

Bron: COEN

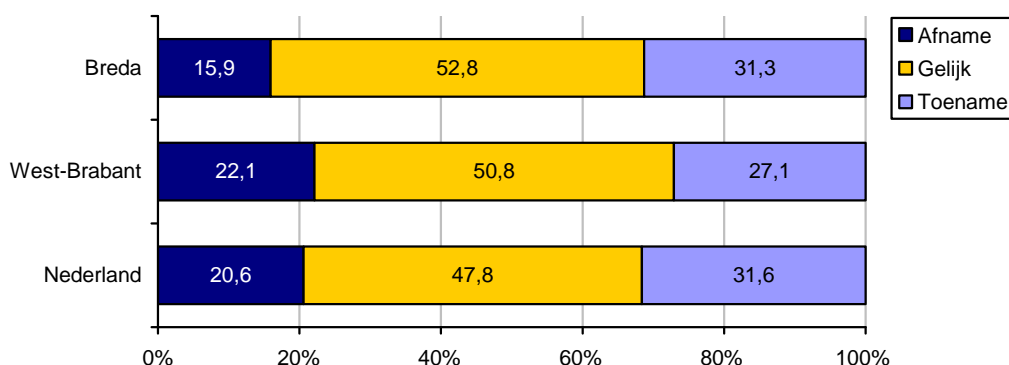
Minder krimpbedrijven in vierde kwartaal 2009

Wanneer naar de verwachtingen voor het 4de kwartaal wordt gekeken, blijkt dat het aandeel bedrijven met een omzetsdaling duidelijk is afgenomen ten opzichte van het derde kwartaal (van 26,8% naar 19,2%). Opvallend is wel dat het aandeel 'groeibedrijven' niet verder is gestegen en zelfs een fractie is gedaald (van 30,8% naar 28,3%). De Bredase ondernemers zijn wederom minder negatief dan gemiddeld in Nederland (25% stijging en 24% daling).

Herstel zet ook in 2010 voort

Bredase ondernemers zien 2010 over het algemeen met vertrouwen tegemoet. Bijna eenderde (31,3%) verwacht volgend jaar een hoger omzetresultaat. Bijna 53% verwacht een gelijkblijvende omzet en 16% gaat uit van een (verdere) daling. De resultaten liggen in lijn met het landelijke beeld (Breda heeft iets minder krimpbedrijven), maar is beter dan de West-Brabantse scores.

Omzetverwachting 2010 in Zuidwest-Nederland en Nederland

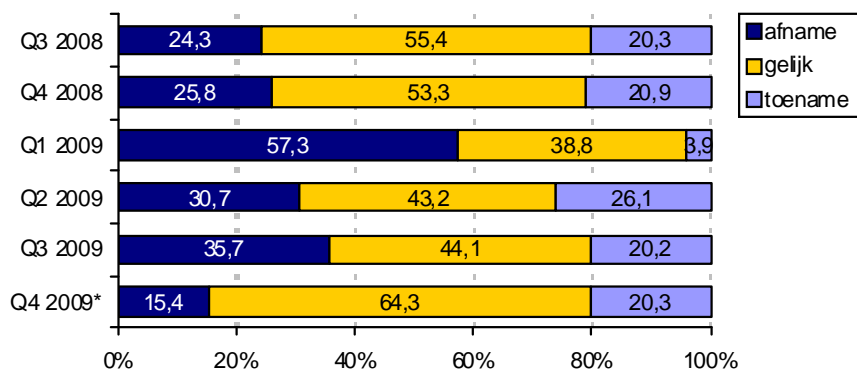
Bron: COEN

Er zijn voor Breda geen sectorale resultaten beschikbaar. De landelijke en West-Brabantse cijfers laten zien dat de lichte verbetering van het omzetresultaat in 2010 voor bijna alle sectoren geldt, behalve voor de bouw. De bouwnijverheid is ook voor 2010 zeer negatief. In West-Brabant verwacht ongeveer de helft van de bouwbedrijven volgend jaar een daling van de omzet, slechts 4% rekt op groei.

Vooraf stabilisatie exportontwikkeling

Als we binnen de omzetontwikkeling specifiek kijken naar de ontwikkeling van de export in het 3de kwartaal 2009, zien we geen duidelijke verbetering optreden. Meldde over het 2de kwartaal van 2009 nog 26% van de bedrijven een groei van de export, over het 3de kwartaal van 2009 was dat iets meer dan 20%. Ook het aandeel bedrijven met een exportdaling laat een verslechtering zien: van circa 31% in het 2de kwartaal naar bijna 36% in het 3de kwartaal. Wanneer naar de verwachtingen voor het 4de kwartaal wordt gekeken, zien we wel een verbetering. Het aandeel 'krimpbedrijven' daalt van bijna 36% naar ongeveer 15%. Het aandeel bedrijven met een groeiende export blijft stabiel op zo'n 20%. De cijfers geven aan dat er bij de export eerder gesproken kan worden van stabilisatie dan van echt herstel.

Gerealiseerd exportontwikkeling bedrijfsleven gemeente Breda per kwartaal

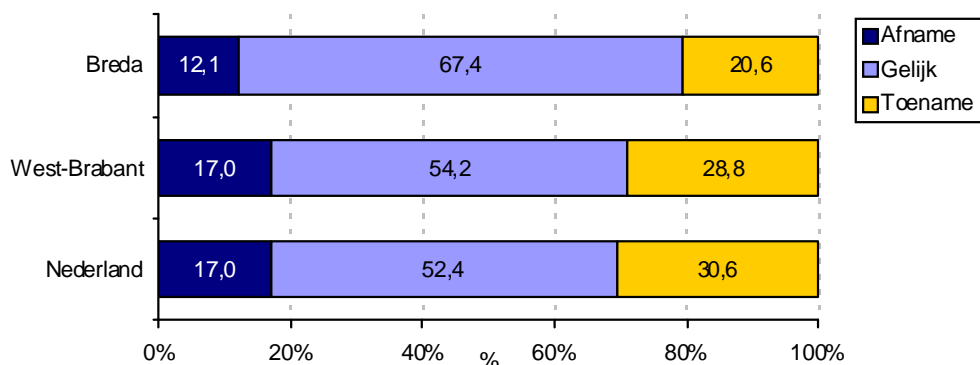
* uitgesproken verwachting van ondernemers

Bron: COEN

Aandeel bedrijven met een groeiende export in 2010 blijft achter

De Bredase exporteurs zijn terughoudend met betrekking tot hun verwachtingen voor volgend jaar. Ongeveer één op de vijf verwacht in 2010 een toename van het exportresultaat, zo'n 12% verwacht een daling. Tweederde denkt de export op peil te houden. Opvallend is dat het aandeel bedrijven met een verwachte exportgroei lager ligt dan gemiddeld in West-Brabant (29%) en Nederland (31%). Wel kent Breda het laagste aandeel bedrijven met een krimpende export. Een en ander betekent dat de nadruk in Breda ligt op consolidatie.

Verwachtingen ten aanzien van de export in 2010 in Zuidwest-Nederland en Nederland

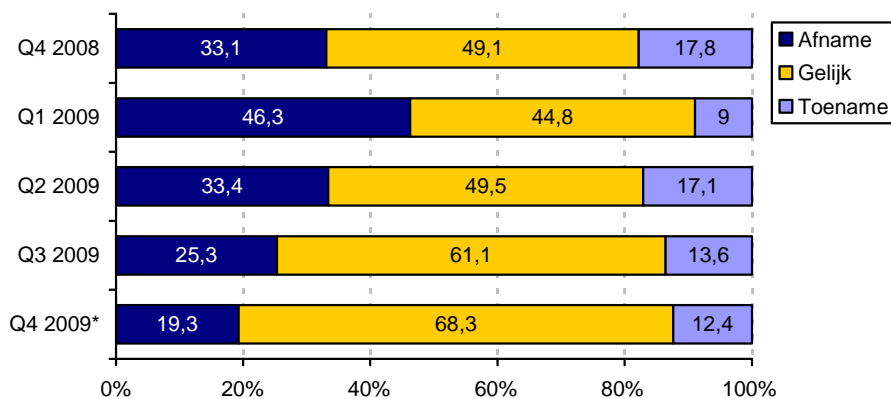

Bron: COEN

Nog geen herstel orderontvangsten, wel stabilisatie

Wanneer naar de verwachte orderontvangsten wordt gekeken (over het algemeen een goede 'barometer'), blijkt dat ondernemers ook hier vooral een stabilisatie zien en nauwelijks groei. In het 3de kwartaal heeft zo'n 14% van de Bredase ondernemers (landelijk: 17%) het aantal orders zien toenemen, één op de vier (landelijk: 34%) meldt een daling. Ten opzichte van het voorgaande kwartaal is er niet echt sprake van een verbetering. Voor het 4de kwartaal verwacht 68% van de bedrijven een onveranderde orderontvangst. Positief is het feit dat het aandeel bedrijven met een dalende orderportefeuille daalt naar 19%, echter ook de groep 'stijgers' daalt iets naar 12%. Ook hier weer een bewijs dat veel bedrijven de weg naar boven nog niet echt hebben gevonden.

Gerealiseerde orderontvangsten bedrijfsleven in Breda per kwartaal

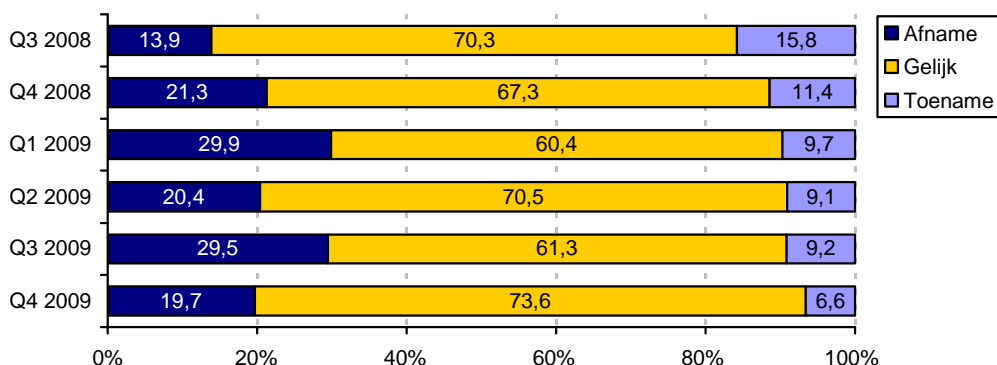
* uitgesproken verwachting van ondernemers

Bron: COEN

Eén op de vijf bedrijven verwacht een krimp van het personeelsbestand in 4de kwartaal

Ondernemers zijn nog altijd somber over de ontwikkeling van de personeelssterkte. In het 3de kwartaal is bij ongeveer 30% van de bedrijven de personeelssterkte afgenomen, een verslechtering ten opzichte van het voorgaande kwartaal (20%). Het aandeel bedrijven met personeelsuitbreiding (9%) bevindt zich nog altijd op een laag niveau. Landelijk ligt zowel het aandeel krimpbedrijven (33,1%) als het aandeel groeibedrijven (11,2%) op een hoger niveau. De verwachtingen voor het 4de kwartaal tonen een verschuiving van krimp naar stabilisatie. Het aandeel groeibedrijven zakt echter nog verder weg (nog geen 7%).

Gerealiseerde ontwikkeling personeelssterkte in Breda per kwartaal

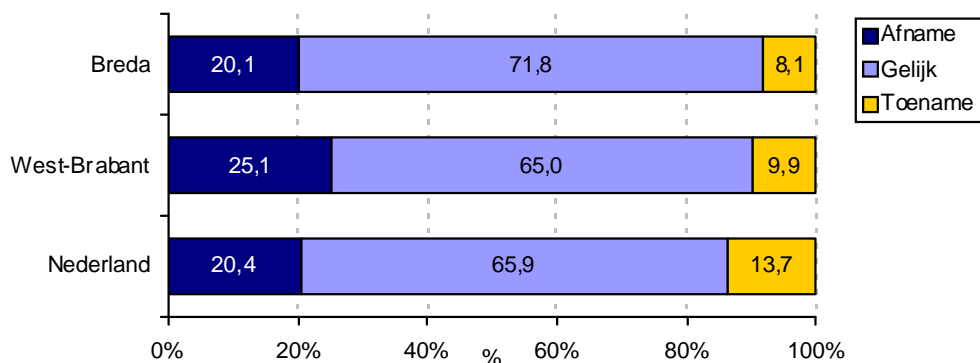
* uitgesproken verwachting van ondernemers

Bron: COEN

Vraag naar personeel ook in 2010 op laag pitje

Zien we bij de meeste indicatoren volgend jaar een licht herstel plaatsvinden, voor de ontwikkeling van de personeelssterkte gaat dat niet op. Slechts 8% van de bedrijven verwacht in 2010 een uitbreiding van het werknemersbestand, 20% gaat uit van een krimp. Opvallend is dat het aandeel bedrijven met groei in Breda achterblijft bij de West-Brabantse en landelijke ontwikkeling. De cijfers doen vrezen voor een verder oplopende werkloosheid in 2010.

Verwachtingen ten aanzien van de personeelssterkte in 2010 in Zuidwest-Nederland en Nederland

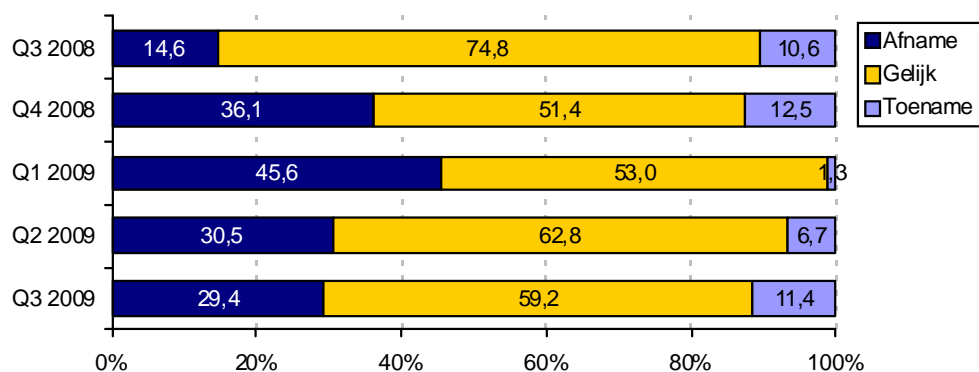
Bron: COEN

Nauwelijks verbetering winstgevendheid

Zo'n 29% van de bedrijven in Breda meldt een verslechtering van hun winstgevendheid in het 3de kwartaal 2009. Dit is min of meer gelijk aan het percentage van het vorige kwartaal. Ruim 11% van de bedrijven heeft de winstgevendheid zien verbeteren. Dit is een kleine verbetering ten opzichte van de vorige meting (6,7%). De winstgevendheid van de bedrijven is dus een fractie verbeterd, echter er is nog altijd sprake van een negatief saldo (aandeel 'groei' minus aandeel 'krimp').

Vergeleken met het West-Brabantse en landelijke gemiddelde zijn de verschillen niet groot.

Ontwikkeling van de winstgevendheid in het afgelopen kwartaal in Breda

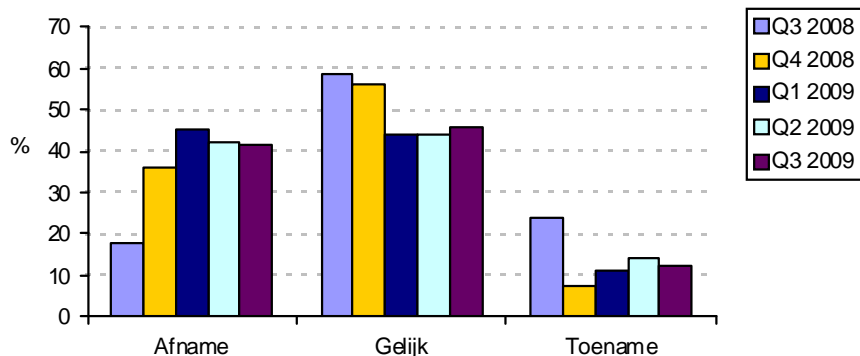

Bron: COEN

Bedrijven houden hand op de knip

De onzekere vooruitzichten hebben nog altijd een negatief effect op de investeringen. In Breda verwacht in 2009 zo'n 42% (landelijk: 40%) een daling van de investeringsuitgaven, 12% (landelijk: 13%) denkt meer te investeren en bij 46% (landelijk: 47%) blijven de uitgaven op peil. De percentages zijn ten opzichte van de vorige meting niet noemenswaardig gewijzigd. Ook voor volgend jaar zijn de ondernemers nog erg terughoudend. Dan verwacht slechts 15% meer te investeren dan in 2009 en 28% rekt op een daling. Voor een krachtig herstel van de economie is het van groot belang dat bedrijven weer gaan investeren.

Ontwikkeling van de investeringen in 2009 ten opzichte van vorig jaar in Breda

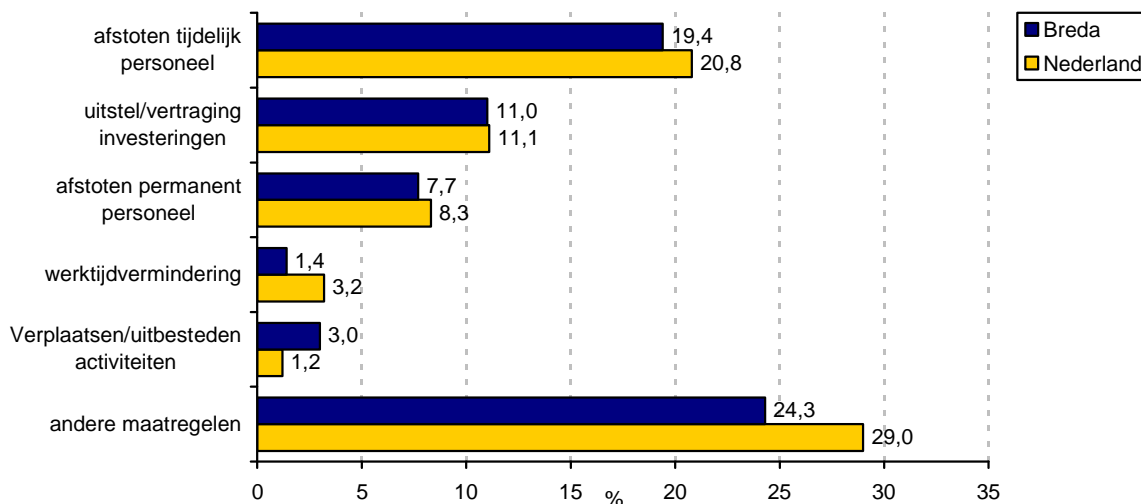

Bron: COEN

Maatregelen om effecten kredietcrisis op te vangen

Aan bedrijven is gevraagd welke maatregelen ze nemen om de economische crisis het hoofd te bieden. Bedrijven geven aan vooral te snijden in het tijdelijke personeelsbestand. In Breda gaat het om iets meer dan 19% van de bedrijven (landelijk 21%). Ongeveer 8% zegt ook te snoeien in het vaste personeel. Bij de vorige meting was dat nog 4%. Verder zegt 11% investeringen te zullen uitstellen of te vertragen. Bij zo'n 3% van de bedrijven is werktijdvermindering aan de orde. In Breda zegt 24% van de bedrijven andere maatregelen te nemen, zoals interne kostenreductie, landelijk is dit een stuk hoger (29%). Ongeveer 33% van de Bredase ondernemers neemt nog geen maatregelen, duidelijk meer dan landelijk (26%).

Maatregelen om effecten van economische crisis op te vangen Breda en Nederland

Bron: COEN